

2019

TØNDER
KOMMUNE

**§16b Miljøtilladelse af husdyrbrug
Nørregårdsvej 2, 6270 Tønder**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	5
1) A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
2) B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	6
3) Indretning og drift af anlæg	6
Stald og anlæg.....	6
Gødningsopbevaring og -håndtering.....	7
4) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	9
5) Forbindelse til andre husdyrbrug	9
6) Lokalisering og landskab	10
Landskabelige hensyn	11
7) Ammoniak.....	12
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).	12
Natura 2000-områder	12
Naturbeskyttelseslovens § 3.....	12
8) Lugt	12
9) Øvrige emissioner og gener	13
Støj og vibrationer.....	13
Støv	13
Fluer og skadedyr	14
Til- og frakørsel.....	14
Lys	14
Driftsforstyrrelser og uheld	14
Kemikalier og pesticider	15
Olie og brændstof	15
Egenkontrol og management.....	15
10) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	17
11) Spildevand	17
Affald.....	17
Energiforbrug.....	18
Vandforbrug.....	18
12) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	19
13) 10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:.....	19
14) ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	19
VILKÅR	20
HØRINGER	23
KLAGEVEJLEDNING	24

INDLEDNING

Hans Sjørlev Johnsen har den 9. januar 2019 søgt om miljøtilladelse på Nørregårdsvej 2, 6270 Tønder.

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 209179 med tilhørende bilag.

Historik

Den nuværende produktionstilladelse er i form af en § 10 tilladelse, hvor der er givet tilladelse til 135.000 økologiske kyllinger (56 dage, 15.000 stipladser), hvilket svarer til 71 DE, samt afsætning af husdyrgødning fra nævnte husdyrproduktion til biogas.

Ansøgning § 16b – 2018

Med denne miljøtilladelse ønskes de eksisterende produktionsarealer tilladt til fri produktion i forhold til antal årsproducerede kyllinger. Antallet af stipladser for kyllingerne vil komme til at ligge under 40.000 stipladser. Der ønskes tilbygget en terrasse på staldene 40 og 50 på total 252 m² overdækket areal. Derudover ønskes de to rundbuehaller 70a og 70b tilbygget med hver 300 m². Der ønskes opført en ny beholder på 5 m³ til vaskevand fra stald 70a og 70b. (for staldenes placering se figur 1, side 6).

AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE

Tønder Kommune meddeler den 5. marts 2019 miljøtilladelse til husdyrbruget på Nørregårdsvej 2, 6270 Tønder med de stillede vilkår.

Tilladelsen er meddelt jf. § 16b i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Tilladelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 209179 med tilhørende bilag indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

2.594 m² produktionsareal til flexgruppe "Slagtekyllinger" med under 40.000 stipladser.

Gødningsareal

500 m² gødningsareal til afgasset biomasse / flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Der opføres ny tilbygning til rundbuehal 70a på 300 m²

Der opføres ny tilbygning til rundbuehal 70b på 300 m²

Der tilbygges terrasse til stald 40 på 98 m²

Der tilbygges terrasse til stald 50 på 154 m²

Der opføres ny beholder på 5 m³ til vaskevand fra stald 70a og 70b.

To fodersiloer flyttes ca. 17 m hen i den østlige ende af laden/maskinhuset.

Dispensation fra afstandskrav

Der søges om forlængelse af rundbuehallerne indtil 7 m fra naboskel. Tønder Kommune vurderer at placeringen af rundbuehallerne og disses forlængelser ligger hensigtsmæssigt placeret på ejendommen. Der er ikke nabobeboelse i nærheden af skel, samt at skel adskilles af et læhegn. Mellem naboens hus og skel, er der andre bygninger der forhindrer direkte udsyn til ejendommen. Det vurderes derfor at der kan gives dispensation for afstandskravet, således at forlængelsen af rundbuehallerne kan opføres indtil 7 m fra naboskel. Dispensationen er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven.

Når tilladelsen udnyttes skal vilkår i kapitel 3 overholdes.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i tilladelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 06-07-2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1467 af 06-12-2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 1076 af 28-08-2018 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Tilladelsen er udarbejdet af:
Dorte Fabrin, Miljømedarbejder, Tønder Kommune

Kvalitetssikring:
Per Henriksen, Miljømedarbejder, Tønder Kommune

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

1)A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1)Bedriftsoplysninger:

Nørregårdsvej 2, 6270 Tønder
Ejendomsnr. : 5500013385
CVR: 18081385
CHR: 50258

2)Kontaktoplysninger:

Navn: Hans Sjørsløv Johnsen
Adresse: Ved Åen 17, 6270 Tønder
Tlf.: 22333670
E-mail: soedam@oekokyll.dk

3)Rådgiver:

Ulla Refshammer Pallesen, Landbo Syd
Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa
Mobil: 61558262
E-mail: upa@landbosyd.dk

4)Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

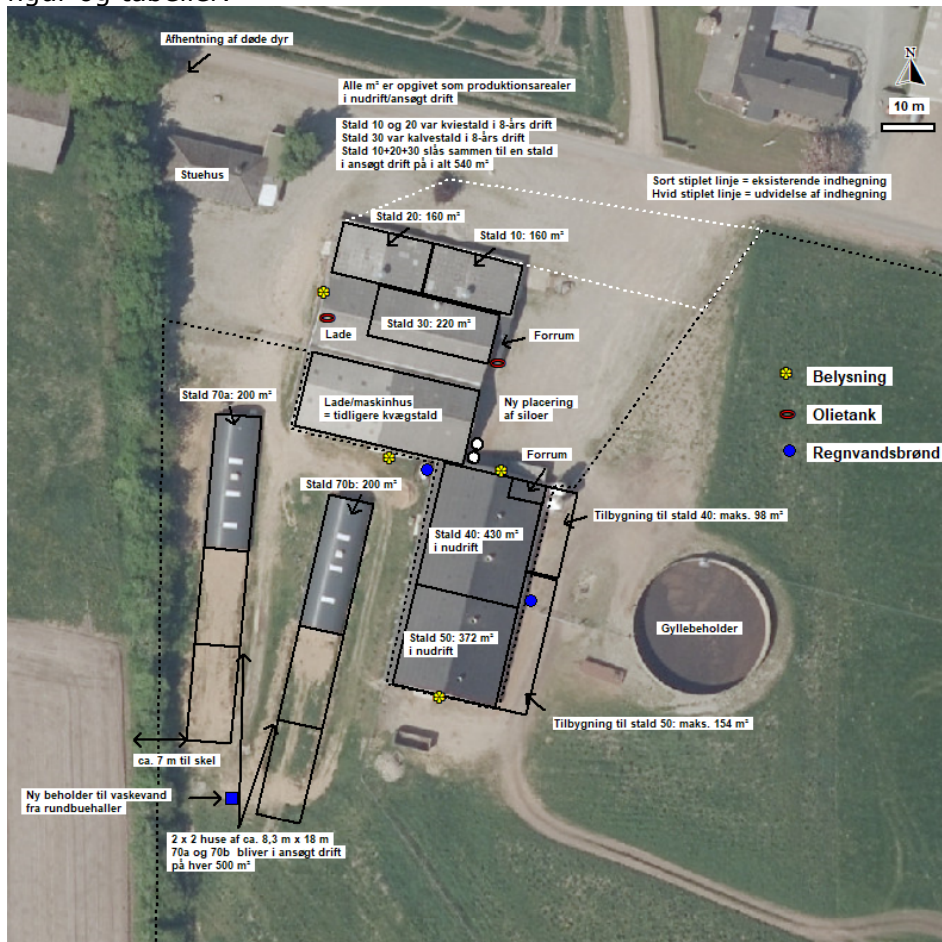
Ansøger driver også Ved Åen 17, 6270 Tønder, men der er ikke vurderet samdrift mellem ejendommene.

2)B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

3)Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabeller.

Figur 1: Placering af stalde og gødningsanlæg - Nørregårdsvej 2, 6270 Tønder

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
10+20+30	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	573	540
40 + terrasse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	529	98
				430
50 + terrasse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	529	154
				372
70a efter forlængelse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	506	300
				200
70b efter forlængelse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	506	300
				200
Opbevaringslagre				Areal m ²
Gyllebeholder 2058 m ³				500

Tabel 1: Ansøgt drift - oversigt over stalde og dyr

Dyrehold

Ansøger oplyser:

Forventet maksimalt dyrehold er på ca. 165.000 økologiske slagtekyllinger, og maks. 19.400 stipladser. Ved eventuel konventionel produktion vil der aldrig være over 40.000 stipladser til kyllinger.

Tønder Kommune vurderer:

Ansøger har oplyst, at han ikke vil komme over 40.000 stipladser for slagtekyllingerne. Ifølge husdyrvejledningen udløses godkendelsespligten efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, når en af stipladsgrænserne overskrides. Stipladsgrænserne forstås som det maksimale antal dyr på stald på husdyrbruget på et givet tidspunkt af året. Idet husdyrbruget tillades efter § 16 b, stk. 1, må der maksimalt være 40.000 slagtekyllinger ad gangen på husdyrbrugets samlede produktionsareal, uanset produktionsarealets størrelse. Dette stiller Tønder Kommune vilkår om.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger oplyser:

Udmugning af kyllingehusene sker pt. ca. 9 gangen om året efter hvert hold kyllinger. Stald 10, 20 og 30 er klimastalde til opstartshold i nudrift. Herfra flyttes de til en af de øvrige stalde. I ansøgt drift ændres produktionen, så kyllingerne indsættes og leveres fra samme stald. Dybstrøelse (spåner med kyllingemøg) køres til Sønderjysk Biogas Bevtoft A/S og pt. modtages ingen afgasset biomasse retur. Når Sønderjyske Biogas Bevtoft A/S får etableret en økologisk linje, vil der blive modtaget afgasset økologiske biomasse retur i gyllebeholderen, dog ikke mere end bedriften har udbringningsarealer til. Resten vil blive afsat til 3. mand. Gyllebeholderen er udlejet på nuværende tidspunkt.

Kyllingestaldene er etableret i tidligere kvægstalde med kanaler samt i to mobile rundbuehaller som nu gøres permanente og med fast bund. Kanalerne i kvægstaldene er delvist overstøbt og der er lagt rist i en del af arealet. Gyllekanalerne er så store, at det kan opbevares minimum et års vaskevand i kummerne. Tømning sker normalt en gang om året. I rundbuehallerne bliver der lavet et afløbssystem til en fælles opsamlingsbeholder, så vaskevand kan opsamles. Beholderen vil blive tømt med dykpumpe.

Alt udbringning af husdyrgødning og vaskevand på bedriften varetages af maskinstation. Udbringning sker med slæbeslanger, nedfælder eller møgspredere afhængigt af gødningstype og afgrøder mv.

Ifølge normtal 2018 kommer der ca. 2,09 ton dybstrøelse fra 1.000 økologiske slagtekyllinger, svarende til i alt ca. 345 ton. Når Sønderjysk Biogas Bevtoft A/S er udvidet med en økologisk linje, forventes det, at der leveres afgasset biomasse retur. Returnmængden forventes at være ca. 2,4 gange den leverede mængde, svarende til ca. 830 m³.

Opbevaringskapacitet på ejendommen: Gyllebeholder på 2.058 m³. Gyllebeholderen er pt. lejet ud, idet der ikke tages afgasset biomasse retur pt.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

4)Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Denne ansøgning om miljøtilladelse indsendes for dels at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion samt for at få mulighed for at etablere en ny overdækket terrasse på ca. 6 m x ca. 42 m til kyllingestaldene 40 og 50. Terrassen opdeles, så det nye produktionsareal i de to bygninger bliver på hver minimum 500 m². Endvidere slås stald 10, 20 og 30 sammen til en stald med 540 m² produktionsareal og de to mobile huse indrettes med fast bund, og endvidere forlænges de med 2 huse på 8,3 m x 18 m også med fast bund, så staldene 70a og 70b øges til 500 m² produktionsareal hver.

Tagvand fra de ekstra ca. 252 m² tagareal ønskes ledt sammen med det eksisterende tagvand. Da ejendommen er købt for få år siden, er der ikke kendskab til, hvor tagvandet ledes hen, men det forventes at det ledes via samlebrønd til vandløbet mod sydøst. Der er ikke tagrender på rundbuehallerne.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har gennemgået ansøgningen og registreret følgende bygningsmæssige ændringer:

- Der opføres ny tilbygning til rundbuehal 70a på 300 m².
- Der opføres ny tilbygning til rundbuehal 70b på 300 m².
- Der tilbygges terrasse til stald 40 på 98 m².
- Der tilbygges terrasse til stald 50 på 154 m².
- Der opføres ny beholder på 5 m³ til vaskevand fra stald 70a og 70b.
- To fodersiloer flyttes ca. 17 m hen i den østlige ende af laden/maskinhuset.

Med ovenstående beskrivelse og tilhørende bilag med skitsering af de nye bygningers placeringer (se figur 1, side 6) vurderes det, at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for de bygningsmæssige ændringer og ny beholders placering. Der stilles vilkår til staldenes indretning.

5)Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

Der er ca. 9 km i fugleflugt mellem Nørregårdsvej 2 og Ved Åen 17. Ejendommene er derfor ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet. Nørregårdsvej 2 er heller ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Tønder Kommune vurderer:

Ansøger ejer og driver også Ved Åen 17, 6270 Tønder. Tønder Kommune vurderer at da ejendommene kan drives selvstændigt, og at afstandene mellem ejendommene er ca. 9 km, er husdyrbruget på Nørregårdsvej 2 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med hverken Ved Åen 17 eller andre ejendomme.

6) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Husdyrbruglovens afstande jf. § 6 og 8 overholdes for den nye terrasse. Afstandskravet på 30 m til naboskel kan dog ikke overholdes for rundbuehallerne. Rundbuehallerne ligger optimalt, når de ligger i det sydvestligste hjørne af bygningssettet. Herved kommer ejendommen til at fremstå mere samlet. Hallerne ligger endvidere skjult af det levende nord-sydgående hegn samt de eksisterende bygninger. Det levende hegn tilhører ansøger, og vil fortsat blive vedligeholdt.

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravene i § 6 i husdyrloven er overholdt, da der ikke etableres husdyrgødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor afstandskravene.

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstandskrav
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (ca. 2 km mod syd, byzone i Abild).	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende. (ca. 1,4 km mod syd, feriecenter ved Abild)	50 m
Nærmeste nabobeboelse er Nørregårdsvej 1, 6270 Tønder (ca. 80 m nord for den nye terrasse til stald 40)	50 m

Tabel 2: Afstand til naboer og byzone mv. jf. § 6

Afstandskravene i § 7 i husdyrloven er overholdt, da der ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg der ligger indenfor afstandskravene.

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder) (Sølsted Mose ca. 2,9 km mod nord)	10 m
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder) (Tyvse Havmose ca. 1,3 km mod nordøst)	10 m

Tabel 3: Afstand til kategori 1 og 2 natur jf. § 7

Afstandskravene i § 8 i husdyrloven er overholdt, på nær afstanden fra rundbuehallerne til naboskel, samt fra beboelse på samme ejendom til stald 10+20+30. De andre afstandskrav er overholdt, da der ikke etableres husdyr, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor afstandskravene.

Afstand fra anlæg	Afstandskrav
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m
Naboskel	30 m

Tabel 4: Afstande jf. § 8

Husdyrbruglovens afstande jf. § 8 i forhold til eksisterende stalde overholdes ikke med hensyn til afstand til naboskel fra rundbuehallerne. Tønder Kommune vurderer at placeringen af rundbuehallerne og disses forlængelser ligger hensigtsmæssigt placeret på ejendommen. Der er ikke nabobeboelse i nærheden af skel, samt at skel adskilles af et læhegn. Mellem naboens hus og skel, er der andre bygninger der forhindrer direkte udsyn til ejendommen. Det vurderes derfor at der kan gives dispensation for afstandskravet, således at forlængelsen af rundbuehallerne kan opføres indtil 7 m fra naboskel.

Husdyrbruglovens afstande jf. § 8 i forhold til eksisterende stalde overholdes ikke med hensyn til afstand til beboelse på samme ejendom. Da der netop er tale om eksisterende stalde, skal der ikke meddeles dispensation i forhold til afstandskravet.

Ejendommen ligger indenfor indsatsområde i forbindelse med et nitratfølsomt indvindingsområde. Derudover ligger ejendommen i et område med særlige drikkevandsinteresser.

Landskabelige hensyn

Ansøger oplyser:

Ejendommen ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder (bortset fra Landområde).

Ifølge kommunens digitale kort (<https://kort.toender.dk/spatialmap>) ligger husdyrbruget uden for landskabelige udpegninger.

Da der bygges i tilknytning til eksisterende bebyggelse, vurderes det, at der ikke vil ske en negativ påvirkning af landskabet.

Tønder Kommune vurderer:

Ejendommen ligger ikke indenfor udpegning som bevaringslandskaber og uforstyrrede landskaber. De nuværende driftsbygninger ligger mod vest godt skjult af eksisterende beplantning. De nye forlængelser til rundbuehallerne ligger i læ af et eksisterende læhegn. Der er frit udsyn til ejendommen fra vest, men det vurderes at terrasserne til stald 40 og 50 ikke vil skæmme landskabet, og det vurderes at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes som følge af projektet, idet der stilles vilkår til vedligeholdelse af beplantningen vest for ejendommen.

7) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 2,9 km mod nord.
Beregningsviser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,3 km mod nordøst.
Beregningsviser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 600 m mod nordøst.
Beregningsviser, at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Natura 2000-områder

Ejendommen er beliggende ca. 2,9 km fra nærmeste natura 2000 habitatområde Sølsted Mose. Depositionen til området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på habitat-området. Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger flere søer indenfor en radius af 500 m af husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Merdeposition er beregnet til under 1 kg N/ha/år (max. er 0,6 kg N/ha/år), så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer i moserne og søerne.

8) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden. Beregningen er foretaget til den nærmeste nabo samt nærmeste byzone og fremtidig byzone.

Bebyggelse	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Nørregårdsvej 4	146,4 m	179,8 m	Ja
Rekreativt område (Merstedvej 1)	290,7 m	1503,2 m	Ja

Byzone Abild	420,2 m	1952,0 m	Ja
--------------	---------	----------	----

Tabel 5: Lugtberegning ansøgning nr. 209179

Tønder Kommune vurderer:

Genekriterierne for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt, og det vurderes at det med de stillede vilkår sikres at naboerne er beskyttet tilstrækkelig mod lugtgener.

9) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser:

Det vurderes, at der ikke er behov for at foretage støj- eller vibrationsreducerende tiltag for det eksisterende eller de nye staldanlæg. De største støjgener vil forekomme i forbindelse med indblæsning af foder i fodersiloer, støj fra dyrene, intern transport, transport af dyr, foder, spåner, dybstrøelse og afgasset biomasse. Det vurderes, at ingen naboejendomme vil være generet af støj fra ejendommen, og at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Eventuelle vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer.

Transport til og fra ejendommen sker ad indkørslen fra Nørregårdsvej. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Al transport sker med lastbil (levering af kyllinger, foder, dyr til slagteri, døde dyr, dybstrøelse, gylle, dagrenovation, diesel- og fyringsolie). Traktor har umiddelbart kun været benyttet til flytning af mobile kyllingehuse. Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejder, dyrlæge, kontrollanter mv.). Transporterne sker primært i dagtimerne, bortset fra afhentning af kyllinger, der sker om natten.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Der er ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt. Vi vurderer at vilkårene er tilstrækkelige til at sikre støjmessige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Støv vurderes ikke at være et problem for naboer. Støv vil primært forekomme fra transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter kørsel, når der er behov for det. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foder. Foder blæses direkte ind i siloerne (2 udendørs opstillede siloer som flyttes til en anden placering samt 3 siloer opstillet i laden). Der er ingen støvcykloner i forbindelse med siloerne, men de står så langt fra naboer eller indendørs, at støv ikke vil kunne genere.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige støvgener for omboende og omgivelserne. Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Der sker ingen fluebekæmpelse, idet kyllingerne spiser fluerne, hvis der kommer nogen. Ansøger har Nomus til at foretage rottebekæmpelse. Der er opsat ca. 25 rottekasser.

Døde dyr opbevares i kummefrysere i forrummet og ved stald 40. Efter bestilling af afhentning ved Daka, sættes containere med døde dyr ud til Nørregårdsvej.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at skadedyrsbekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Transport til og fra ejendommen sker ad indkørslen fra Nørregårdsvej.

Tønder Kommune vurderer:

Transporter til og fra ejendommen foregår af den i forvejen stærkt trafikerede Ribelandevej og herefter ind ad Nørregårdsvej, hvor der skal passeres én anden ejendom undervejs – denne ejendom er også et husdyrbrug. Tønder kommune vurderer, at transporter til og fra ejendommen ikke vil give anledning til yderligere gener for beboere på Ribelandevej og Nørregårdsvej og der stilles derfor ingen vilkår til transporterne.

Lys

Ansøger oplyser:

Af udendørs belysning er der opsat belysning i form af lamper og lysstofrør på syd- og vestsiden af laden/maskinhuset, ved forrummet og på nord- og sydsiden af stald 40 og 50. Udendørs belysning vurderes ikke at kunne genere naboer pga. placeringen og typen.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne. Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

I forhold til driftsforstyrrelser og uheld er den største potentielle risiko for uheld i forbindelse med gyllebeholderen. Skulle uheldet være ude, og der sker overløb af gylle eller gyllebeholderen kollapser, vil gyllen løbe mod sydøst i retning af vandløbet. For at forhindre gylle i at nå vandløbet kan jord doses op i

en vold med ejendommens minilæsser, så gyllen inddæmmes, hvorefter en maskinstation kan rekvireres til at opsuge og eventuelt opgrave gylle. Der bliver normalt ikke opbevaret andet end fyringsolie og dieselolie i godkendte olietanke på ejendommen. Skulle der ske spild af olie eller kemikalier vil dette straks blive inddæmmet og opsuget med spåner. Der er altid rigelige mængder spåner i laden.

Hvis uheld kan give anledning til forurening af jord, overfladevand eller grundvand vil der blive ringet 1-1-2. I tilfælde af brand ringes ligeledes 1-1-2.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den daglige drift stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning, samt til opbevaring af affald og brændstof. Der stilles vilkår om at der skal sikres en effektiv standsning og oprydning ved eventuelle uheld. Vi vurderer dermed, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøger oplyser:

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at der ikke behov for at stille vilkår til opbevaringen af kemikalier og pesticider på ejendommen, da der ikke opbevares noget af disse.

Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Diesel og fyringsolie opbevares i godkendte olietanke.

Tønder Kommune vurderer:

Ejendommen ligger indenfor nitratfølsomt indsatsområde, hvor det skal sikres at der ikke kan ske nedsvivning af olie og brændstof til grundvandet. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund. Dette stilles der vilkår om.

Egenkontrol og management

Ansøger oplyser:

- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderen.
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen minimum en gang om året, der er med til at forøge sundheden i besætningen og dermed færre døde dyr.
- Der indberettes dyr til CHR-registeret.
- Der føres medicinjournal.
- Gyllepumpning overvåges.
- El-installationerne kontrolleres af elektriker hvert 5. år.
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Der benyttes ACQP program (Assured Chicken Quality Programme) som er et fuldt integreret kvalitetssikrings- og dokumentationsprogram for alle led i håndteringen af slagtekyllinger.

Ved det daglige opsyn overvåges dyr, anlæg og diverse installationer og andet materiel. Slidte dele reparerer eller udskiftes løbende.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management. Der stilles vilkår om at forbruget af el, og vand skal kunne dokumenteres ved tilsyn.

10) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Som følge af produktionen og staldtyperne produceres både vaskevand og dybstrøelse. Ud over affaldsstoffer fra dyrene vil vaskevand og dybstrøelse indeholde en mindre andel af vand- og foderspild. Der benyttes ingen vaske- og desinfektionsmidler men udelukkende 40 grader varmt vand til rengøringen af staldene.

Husdyrgødning udbringes efter gældende lovgivning med hensyn til N- og P-indhold.

11) Spildevand

Ansøger oplyser:

Der er ingen toiletter i driftsbygningerne.

Tagvandet fra alle bygninger ledes til vandløb mod sydøst, på nær tagvand fra rundbuehallerne, som ledes ud på jorden.

Vand fra vask af staldsnittene opbevares i gyllekanalerne, hvor der er kapacitet til opbevaring af vaskevand for min. 1 år.

Vand fra vask af rundbuehallerne ledes til separat beholder, som bliver tømt med en dykpumpe.

Når det bliver muligt at modtage økologisk afgasset biomasse retur fra biogas-anlægget vil det være af en mængde svarende til ca. 830 m³. Gyllebeholderen rummer 2.058 m³.

Tønder Kommune vurderer:

At afløbsforholdene er forsvarlige. Der er opgjort opbevaringskapacitet, der viser at der er tilstrækkelig kapacitet til det opsamlede spildevand, både vaskevand og afgasset biomasse.

Affald

Ansøger oplyser:

Døde dyr opbevares i kummefrysere i forrummet og ved stald 40. Efter bestilling af afhentning ved Daka, sættes containere med døde dyr ud til Nørregårdsvej.

Der vil være følgende øvrige affaldsfraktioner fra husdyrbruget:

Tom emballage, papir, pap, LED-rør/pærer, metal og småbatterier.

Der vil normalt aldrig være medicinrester.

Brændbart affald kommer i container til erhvervsaffald.

Affald opbevares i laden ind til bortskaffelse.

De små mængder af pap og papir mv. der kommer afleveres sammen med husholdningsaffaldet i de respektive genbrugsfraktioner.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at affaldet skal bortskaffes efter Tønder Kommunes affaldsregulativ. Kommunens affaldsregulativ sikrer, at der tages tilstrækkelige

hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

Der anvendes primært el til belysning, ventilation, foderanlæg mv. samt elforbrug i stuehuset.

Al indendørs belysning er timerstyret LED-belysning. Alle stalde opvarmes vha. oliefyrr.

Forbrug i nudrift er fra regnskabet for 2018 og forbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra forbrug i nudrift.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	28.390 kWh	ca. 42.000 kWh
Dieselolie	ca. 10.900 l	maks. 10.900 l
Fyringsolie	ca. 12.700 l	ca. 19.000 l

Tabel 6: energiforbrug i nudrift og ansøgt.

Stuehuset opvarmes vha. luft til luft varmepumpe.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til dokumentation af elforbruget, se egenkontrolafsnittet. Tønder Kommune vurderer, at ansøger har fokus på hvilke driftssystemer der er særligt energiforbrugene og at energiforbruget forsøges reduceret når muligheden er der.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Forbrug i nudrift er fra regnskabet for 2018 og forbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra forbrug i nudrift.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
Drikkevand mv.	731 m ³	ca. 1.100 m ³

Tabel 7: Vandforbrug i nudrift og ansøgt.

Ejendommen modtager vand fra Abild Vandværk. Til vask af stalde benyttes vand fra egen boring (DGU nr. 158.516).

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Der stilles vilkår til dokumentation af vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen i forhold til rengøring og vask af stalde.

12) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

Ved vurdering af BAT anvendes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, for hvad der er opnåeligt med BAT, og der fastsættes et samlet BAT krav for husdyrbruget.

Det samlede BAT krav for Nørregårdsvej 2 er beregnet til 2.119 kg N/år. Den faktiske emission er beregnet til 2.119 kg N/år. BAT kravet er dermed overholdt.

Tønder Kommune vurderer:

BAT er opfyldt gennem staldsystemerne på ejendommen.

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 2.119 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 2.119 kg N/år. Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt. Staldindretningen er fastholdt med vilkår.

13) 10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Der er ingen grænseoverskridende virkninger.

Tønder Kommune vurderer:

Da ejendommen ligger ca. 12 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

14) ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Da husdyrbrugets anlæg ligger 2,9 km fra fuglebeskyttelsesområde vurderes det at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

1. Husdyrbruget godkendes til:

Produktionsareal:

2.594 m² produktionsareal til Flexgruppe: Slagtekyllinger.

Gødningsareal

500 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning eller afgasset biomasse.

2. Der må maksimalt være 40.000 slagtekyllinger ad gangen på husdyrbrugets samlede produktionsareal, uanset produktionsarealets størrelse.

3. Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal fremgår af tabel 6:

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
10+20+30	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	573	540
40 + terrasse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	529	98
				430
50 + terrasse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	529	154
				372
70a efter forlængelse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	506	300
				200
70b efter forlængelse	Flexgruppe: Slagtekyllinger	Slagtekyllinger	506	300
				200
Opbevaringslagre				Areal m ²
Gyllebeholder 2058 m ³				500

Tabel 8: Indretning af produktionsarealer

Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.

Husdyrbrugets anlæg

4. Påfyldning og tømning af gyllebeholder skal foregå under opsyn. Spild skal straks opsamles.

Landskabelige hensyn

5. Skelbeplantningen (læhegnet) vest for ejendommen skal vedligeholdes og der skal plantes nye egnstypiske træer og buske, hvis dele af beplantningen går ud.

Lugt

6. Ejendommen skal overalt renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.

Støj

7. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværldi	22-07	-	55

Tabel 9: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A).

Støv

8. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

9. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

11. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

12. Hvis der opbevares flydende handelsgødning, -minerale eller -kemikalier, skal det opbevares i egnede beholdere.
13. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal der ske alarmering til alarmcentralen, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt.

Olie og brændstof

14. Brændstofftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

15. Forbrug af el og vand skal kunne dokumenteres på forlangende ved tilsyn.
Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

16. Affald skal bortskaffes efter Tønder Kommunes affaldsregulativ.

Vandforbrug

17. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 458 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugs og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest **tirsdag den 2. april 2019**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen, eller helt at ophæve tilladelsen.